

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Małgorzata Radomska-Stęplewska (spr.)

Sędzia Sądu Okręgowego Tomasz Józkowiak

Sędzia Sądu Rejonowego Katarzyna Sokólska (del.)

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2020 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa małoletniej J. R. działającej przez matkę M. C.

przeciwko P. R.

o alimenty

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Obornikach

z dnia 15 stycznia 2020 r.

sygn. akt III RC 181/19

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Tomasz Józkowiak Małgorzata Radomska-Stęplewska Katarzyna Sokólska

UZASADNIENIE

Małoletnia J. R. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła w dniu 22 sierpnia 2019 roku pozew przeciwko pozwanemu P. R. o zasądzenie od niego na jej rzecz renty alimentacyjnej w kwocie 700 zł za miesiąc sierpień 2019 roku z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia od dnia 11 sierpnia 2019 roku oraz począwszy od września 2019 roku w kwocie 1.700 zł miesięcznie płatnej do dnia 10-tego każdego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat do rąk matki powódki oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 15 stycznia 2020 roku pozwany P. R. uznał powództwo w całości

Wyrokiem z dnia 15 stycznia 2020 r., wydanym w sprawie III RC 181/19, Sąd Rejonowy w Obornikach zasądził od pozwanego P. R. na rzecz małoletniej powódki J. R. tytułem renty alimentacyjnej w punkcie 1. kwotę 700 zł za miesiąc sierpień 2019 roku płatną z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia płatności tej kwoty począwszy od 11 sierpnia 2019 roku do rąk matki małoletniej powódki M. C., a w punkcie 2. kwotę 1.700 zł miesięcznie płatną z góry w terminie

do 10-go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia płatności każdej z kwot począwszy od 1 września 2019 roku do rąk matki małoletniej powódki M. C., w punkcie 3. kosztami postępowania obciążył pozwanego i nakazał ściągnąć od niego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Obornikach kwotę 500 zł, w punkcie 4. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a w punkcie 5. wyrokowi nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy poczynił następujące rozważania:

Sąd I instancji nie miał wątpliwości o skuteczności złożonego przez pozwanego oświadczenia o uznaniu powództwa. Sąd nie dopatrywał się bowiem przesłanek, które mogłyby uzasadniać, iż oświadczenie o uznaniu powództwa złożone przez pozwanego na rozprawie w dniu 15 stycznia 2020 roku było sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego lub miało na celu obejście prawa.

Wskutek powyższego, nie dopatrując się wskazanych wyżej przesłanek negatywnych Sąd będąc związanym uznaniem powództwa przez pozwanego orzekł jak w punkcie 1 i 2 wyroku.

Orzeczenie o kosztach uzasadniał przepis art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2019 roku, poz. 785).

Sąd jednocześnie uwzględnił, iż co do kwoty 1.000 zł miesięcznie pozwany nie dał podstaw do wytoczenia powództwa i w tym w przypadku na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu w tejże części, w której dobrowolnie dotychczas przed wytoczeniem powództwałożył na utrzymanie córki. W konsekwencji powyższego należne koszty zostały obliczone od różnicy między kwotą zasądzoną a kwotą dotychczas przez pozwanego dobrowolnie uiszczaną (1.700 zł – 1.000 zł = 700 zł x12 = 8.400, zgodnie z art. 13 ust.1 pkt 5 cytowanej wyżej ustawy.)

Mając na uwadze treść art. 333 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Sąd w punkcie 5 nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności z powodu uznania przez pozwanego powództwa, a nadto mając na względzie przedmiot niniejszego postępowania, tj. zasądzenie alimentów.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany.

Apelujący reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika zaskarżył wyrok w całości co do punktu 1. i w części w odniesieniu do punktów 2-5 w zakresie zasądzającym alimenty ponad kwotę 1.000 zł.

Sądowi Rejonowemu pozwany zarzucił naruszenie art. 213 § 2 k.p.c. przez jego błędną wykładnię polegającą na wadliwym przyjęciu, iż uznanie powództwa w niniejszej sprawie było skuteczne, a w szczególności nie było sprzeczne z prawem lub z zasadami współzycia społecznego oraz nie zmierzało do obejścia prawa, podczas gdy prawidłowa wykładani tego przepisu, przy wzięciu pod uwagę wszelkich okoliczności sprawy, winna doprowadzić do wniosku, że oświadczenie złożone przez pozwanego było nieskuteczne i jako takie nie wiązało Sądu I instancji.

Mając na względzie powyższe, apelujący wniósł o:

1. obniżenie zasądzonych alimentów do kwoty 1.000 zł płatnych od 1 września 2019 r.,
2. udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie egzekucji prowadzonej przez Komornika

Sądowego M. C.pod sygn. akt Kmp 22/19,

3. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty,
4. orzeczenie o kosztach postępowania prowadzonego w I instancji,

5. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentacji medycznej: karty informacyjnej oraz wyników badań diagnostycznych pozwanego z dnia 15 stycznia 2020 r. na okoliczność nagłego pogorszenia się jego stanu i nieskuteczność uznania powództwa z tym związaną,

ewentualnie

6. uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, w tym rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w obu instancjach.

W odpowiedzi na apelację powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według podwójnej stawki w oparciu o art. 226² pkt 3 lit a) k.p.c w zw. z art. 4¹ k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu w całości. Zarzuty w niej podniesione w żadnym stopniu nie podważyły trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Przed przystąpieniem do omówienia zarzutu, na którym oparto apelację, Sąd Okręgowy wskazuje, że pozwany nie kwestionował w apelacji ustaleń Sądu Rejonowego dotyczących wysokości i zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki oraz możliwości zarobkowych pozwanego. Tym samym ustalenia te były wiążące dla Sądu II instancji. Wprawdzie w uzasadnieniu apelacji pozwany podważał zasadność kosztów związanych z utrzymaniem samochodu, okolicznościowymi prezentami, rybkami, ozdobami do włosów czy wyjazdami wakacyjnymi, jednak wymaga podkreślenia, że wspomniane koszty utrzymania małoletniej powódki nie były kwestionowane przed Sądem I instancji. Na tym etapie twierdzenie te, jako spóźnione (art. 381 k.p.c.), były zatem bezskuteczne.

Sąd odwoławczy nie podziela przekonania strony apelującej, że oświadczenie pozwanego o uznaniu powództwa złożone na rozprawie w dniu 15 stycznia 2020 r. było nieskuteczne.

Z informacji wskazanych przez pełnomocnika pozwanego wynika, że P. R. w dniu 15 stycznia 2020 r. źle się poczuł – miał podwyższone ciśnienie 180/120. Według pełnomocnika „nagle pogorszenie się stanu zdrowia pozwanego tak znacząco wpłynęło na niego, iż uznanie powództwa mogło być, i było, właśnie przejawem chęci zajęcia się swoim zdrowiem, co zdaje się wykluczać skuteczność uznania powództwa, wobec braku pełnej świadomości co do konsekwencji złożonego w takich warunkach oświadczenia”. Sąd Okręgowy zauważa, że powyższe stanowi wyłącznie subiektywne przekonanie pełnomocnika. Tymczasem udowodnienie tej okoliczności wymagałoby wiadomości specjalnych (art. 278 k.p.c.), jednakże apelacja nie zawierała żadnych wniosków dowodowych w tym zakresie. Samo zaświadczenie lekarskie dołączone do apelacji, wskazujące, że pozwany w tym dniu wieczorem był u lekarza i stwierdzono u niego nadciśnienie tętnicze, nie pozwalało stwierdzić per se, że jego stan podczas rozprawy uniemożliwiał mu świadome złożenie oświadczenia woli o uznaniu powództwa. A tym samym nie mogło dowodzić nieskuteczności oświadczenia o uznaniu powództwa.

Chybiony okazał się również zarzut pełnomocnika, że Sąd Rejonowy powinien był odroczyć rozprawę albo zarządzić przerwę do czasu ustabilizowania się stanu zdrowia pozwanego. Przede wszystkim podkreślić należy, że pozwany korzystając ze swoich uprawnień procesowych mógł wystąpić z wnioskiem o odroczenie rozprawy, czego jednak nie uczynił. Podkreślić należy, że przebieg rozprawy w dniu 15 stycznia 2020 r. utrwalony na płycie znajdującej się w aktach (k. 156), wbrew przekonaniu pełnomocnika nie dawał Sądowi I instancji jakichkolwiek podstaw do odroczenia rozprawy. Postawa i zachowanie pozwanego nie wskazywały bowiem na jakiegokolwiek jego problemy zdrowotne. Tym bardziej, że takich problemów pozwany nie zgłaszał po zakończonej przerwie, którą Przewodnicząca zarządziła w początkowej fazie rozprawy celem podjęcia przez strony rozmów ugodowych. Pozwany mógł wówczas zasygnalizować, że ma jakieś kłopoty zdrowotne, jeśli faktycznie je miał. Wobec bierności samego pozwanego Sąd I instancji nie dysponował żadnymi informacjami o stanie jego zdrowia.

Skuteczności złożonego oświadczenia o uznaniu powództwa nie podważył również argument, że pozwany występował bez profesjonalnego pełnomocnika. W tym miejscu zaznaczyć należy, że była to świadoma decyzja pozwanego, który na skorzystanie z pomocy adwokata zdecydował się dopiero w postępowaniu apelacyjnym.

Reasumując, pozwany wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 6 k.c. w zw. art. 232 k.p.c., nie przedstawił żadnych dowodów podważających ustalenie Sądu Rejonowego, że oświadczenie o uznaniu powództwa złożone na rozprawie w dniu 15 stycznia 2020 r. było w pełni skuteczne.

Z przedstawionych powodów Sąd Okręgowy wobec uznania, iż apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, oddalił ją jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. (pkt 1.).

Konsekwencją powyższego było rozstrzygnięcie o kosztach niniejszego postępowania zgodnie z § 2 pkt 4 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 9 i ust 4. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (pkt 2.). Sąd Okręgowy nie przychylił się do wniosku pełnomocnika powódki o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego w podwójne stawce. Sąd odwoławczy stoi bowiem na stanowisku, że samo wniesienie apelacji podyktowane zmianą wcześniejszego stanowiska nie może być kwalifikowane jako nadużycie prawa w rozumieniu art. 226² k.p.c. Ocena, że dana czynność strony stanowi nadużycie uprawnienia procesowego, powinna więc się opierać na ustaleniu celu, który strona chce osiągnąć, podejmując daną czynność, i na ocenie, czy cel ten jest usprawiedliwiony w świetle procesowego przeznaczenia danej instytucji – czyli, innymi słowy, czy cel działania strony *in concreto* jest zgodny z celem danej instytucji procesowej *in abstracto*. (por. Komentarz do art. 226² k.p.c., Jerzy Paszkowski [w:] T. Szancilo (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 1–50539. Tom I, Warszawa 2019 wyd. 1/Paszkowski. Legalis).

Tomasz Józkwiaak Małgorzata Radomska-Stęplewska Katarzyna Sokólska